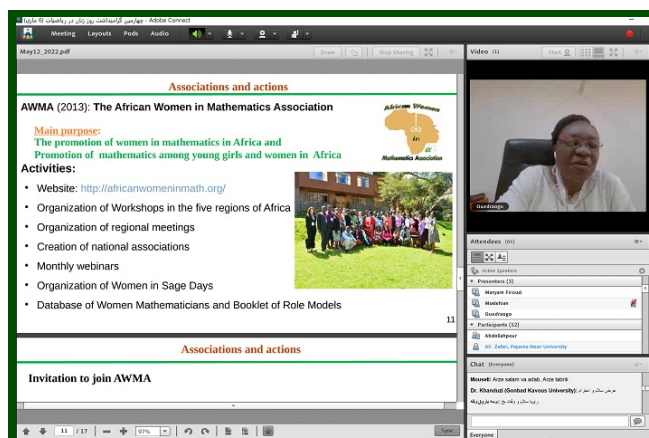

روز زنان در ریاضیات

از این دست یکی از شیوه‌های متعارف برای بزرگداشت این شخصیت وارسته است.

جمعی از سخنرانان کلیدی کنفرانس

در ادامه خانم دکتر اشرف دانشخواه، دبیر کمیته بانوان انجمن ریاضی، پس از عرض خیر مقدم به همه مدعوین و شرکت‌کنندگان گران قدر که دعوت کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران را پذیرفته‌اند، اظهار داشتند: ۲۲ اردیبهشت به افتخار بزرگ‌بانوی جهان علم و اندیشه و ریاضیات، پروفسور مریم میرزاخانی اولین زن و اولین ایرانی برنده مدال فیلدز، با ابتکار و پیشنهاد کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران و تصویب کمیته زنان اتحادیه بین‌المللی ریاضیات در جهان به نام روز زنان در ریاضیات نام‌گذاری شد. مریم میرزاخانی این اندیشمند بی‌نظیر فقط به جامعه ریاضیات تعلق ندارد، بلکه جامعه علمی جهان به وجود این بانوی فرهیخته افتخار می‌کند. دانشمندان زیادی هستند که در علوم مختلف به دریافت جوایز نائل شده‌اند و ریاضی‌دانان زیادی که مدال فیلدز دریافت کرده‌اند، ولی چنین جهانی شدن مختص اندیشه‌هایی همچون مریم است که علم را در خدمت به بشریت آموخته و مرزی برای آن نشناخته‌اند. کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران نیز با بنیان‌گذاری جایزه مریم میرزاخانی گامی در پاسداشت جایگاه علمی و انسانی بانوی سرفراز ایران زمین برداشت. هدف از این جایزه تشویق بانوان به انجام فعالیت‌های فاخر و بنیادی است که شایسته نام مریم باشد. امیدواریم که هر سال بتوانیم منتخبی برای این جایزه داشته باشیم و اگر هم در سالی منتخبی برای این جایزه نداشته باشیم، به معنای این نیست که بانوان فعالیت پژوهشی

گزارش مراسم «چهارمین گرامیداشت روز زنان در ریاضیات»

زهره مستقیم* (عضو کمیته بانوان)

مراسم چهارمین گرامیداشت روز زنان در ریاضیات توسط کمیته بانوان انجمن ریاضی با همکاری دانشگاه علم و صنعت ایران در روز پنجشنبه، ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱، از ساعت ۱۸ الی ۲۰:۴۵ به صورت برخط برگزار شد. در این مراسم ابتدا خانم دکتر شریفه رضاقلی ضمن قرائت متنی در گرامیداشت زنده‌یاد مریم میرزاخانی و خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان در مراسم از آقای دکتر مهدی علائیان، رئیس دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران، دعوت کردند که سخنان خود را شروع نمایند. آقای دکتر مهدی علائیان اظهار داشتند: بسیار مفتخرم که به نمایندگی از طرف دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران میزبان شما عزیزان در این مراسم باشیم که به مناسبت گرامیداشت روز زنان در ریاضیات و بزرگداشت زنده‌یاد مریم میرزاخانی برگزار شده است. ایشان اظهار امیدواری کردند که این رویدادها سبب توسعه ریاضیات در کشور و جهان و باعث علاقه‌مندی به ریاضیات در جامعه شود. ایشان در ادامه بیان کردند که جامعه دانشگاهی باید همت کنند که نام این فرزند نامدار و شایسته کشور در سطح بین‌المللی و در ایران همواره زنده بماند که البته همین‌طور هم خواهد بود. نامگذاری یکی از دانشگاه‌های معتبر ایران به نام این محقق کم‌نظیر، تأسیس بنیاد علمی یا بورس تحصیلی و نمونه‌هایی

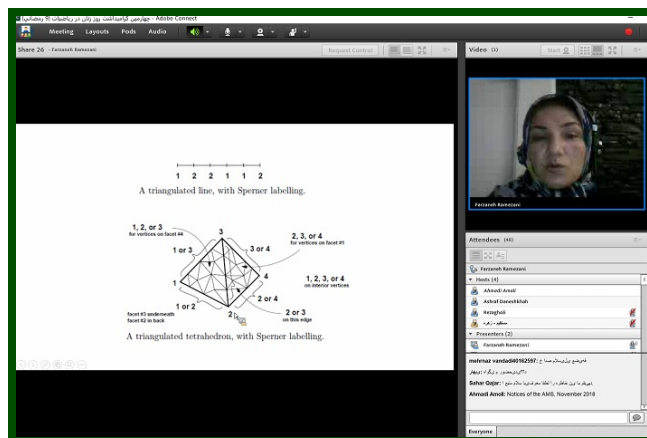

جمعی از شرکت‌کنندگان در مراسم

در ادامه نماندگی دربارهٔ مریم میرزاخانی پخش شد. سپس خانم دکتر مژگان محمودی به معرفی خانم دکتر ماری فرانسوا اودراگو^۱ پرداختند. ایشان اولین بانو در کشور بورکینو فاسو^۲ هستند که دکترای ریاضی دریافت کرده‌اند و رئیس انجمن ریاضی زنان افریقا هستند. در ادامه ایشان سخنرانی خود تحت عنوان «زنان و ریاضیات در افریقا» را ارائه کردند. سپس نماهنگ مراسم برگزار شده به مناسبت روز زنان در ریاضیات در سال ۱۴۰۰ پخش شد. در ادامه خانم مریم فیروزی، عضو انجمن ترویج علم ایران، سخنرانی خود تحت عنوان «فرهنگ علمی» را ارائه کردند. سخنران پایانی مراسم هم خانم دکتر فرزانه رضائی بناب، عضو محترم هیئت علمی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی، بودند که سخنرانی تخصصی با عنوان «کاربرد رنگ آمیزی اسپرنری در مسئله‌ای افراز سادگی» را ارائه کردند. در پایان مراسم، از شرکت‌کنندگان خواسته شد که عکسی به یادگار بگیرند. مراسم در ساعت ۲۰:۴۵ به پایان رسید.

* دانشگاه علم و صنعت ایران

نداشته‌اند، بلکه می‌خواهیم تحقیقاتی بنیادی توسط بانوان انجام شود که شایستهٔ این جایزه باشد. ایشان در پایان از آقای دکتر محمد صالح مصلحیان، رئیس انجمن ریاضی ایران، که همواره حامی کمیتهٔ بانوان بوده‌اند و از دانشکدهٔ ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران که میزبان این همایش هستند و سخنرانان مراسم که دعوت کمیتهٔ بانوان را پذیرفته‌اند، تشکر کردند.

خانم دکتر فرزانه رضائی بناب

سپس آقای دکتر محمد صالح مصلحیان، رئیس انجمن ریاضی ایران، در سخنانی ضمن تشکر ویژه از اعضای کمیتهٔ بانوان انجمن ریاضی ایران و دانشکدهٔ ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران که امکان برگزاری این مراسم را فراهم کردند، اظهار داشتند: مریم میرزاخانی کسی بود که به ما مستطیلی را نشان داد که عرض آن یعنی کیفیت و محتوای عمر از طول آن، یعنی درازای عمر بیشتر است. ایشان با اشاره به این مطلب که در سه نشریهٔ دانستنیها، دانشمند، و روزنامه شرق در بزرگداشت خانم دکتر مریم میرزاخانی مقالاتی داشته‌اند که یکی از آن‌ها با عنوان پرستوهایی که برنمی‌گردند به مشکلات اجتماعی و اقتصادی که افراد را به خارج از کشور هدایت می‌کند و در بعضی از موارد دیگر به کشور باز نمی‌گردند، اشاره دارد.

¹Mario Francoise Ouedraogo ²Burkinabe

گزارش مراسم «روز زنان در ریاضیات در دانشگاه فرهنگیان کرمان»

رسول اسکندری *

روز یکشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱، به مناسبت تولد مریم میرزاخانی مراسمی با عنوان «روز جهانی زنان در ریاضی و بزرگداشت حکیم خیام» با همکاری انجمن علمی ریاضی دانشگاه فرهنگیان کرمان، خانه ریاضیات کرمان، انجمن دبیران ریاضی کرمان و گروه آموزشی ریاضی آموزش و پرورش کرمان و با شرکت جمع زیادی از دانشجویان، معلمان، استادان دانشگاه‌های استان و اعضای خانه ریاضیات کرمان به صورت حضوری و مجازی برگزار شد. این مراسم با خیرمقدم دکتر رضا صابری، ریاست پردیس خواجه نصیرالدین طوسی دانشگاه فرهنگیان کرمان آغاز و با سخنرانی خانم اعظم کریمی‌زاده، مدیر خانه ریاضیات کرمان ادامه یافت.

دکتر شریفه رضاقلی، عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور کرمان

در ادامه، خانم دکتر رحیمه پورخاندانی، عضو هیئت علمی دانشگاه حکیم سبزواری، با ارائه سخنرانی تحت عنوان «نگاره‌ای از آنچه مریم نگاشت» با مروری بر دستاوردهای علمی مریم میرزاخانی به علاقه‌های پژوهشی ایشان از جمله توپولوژی و هندسه دیفرانسیل، هندسه هذلولوی و سیستم‌های دینامیکی اشاره کردند و سپس با معرفی خط و اصول موضوع هندسی و سایر مفاهیم مرتبط، به بیان سؤالات مورد توجه مریم میرزاخانی پرداختند. ایشان همچنین به معرفی جایزه فیلدز و اهمیت دریافت آن توسط بانوی ایرانی پرداختند.

اعظم کریمی‌زاده، مدیر خانه ریاضیات کرمان

همچنین دکتر شریفه رضاقلی، عضو هیئت علمی گروه ریاضی دانشگاه پیام نور، یک سخنرانی با عنوان «از ریاضیات تا ادبیات؛

جمعی از شرکت‌کنندگان در مراسم

دکتر محمد صالح مصلحیان، ریاست محترم انجمن ریاضی ایران، در پیامی ضمن قدردانی از انجمن علمی ریاضی دانشگاه فرهنگیان کرمان و خانه ریاضیات کرمان بیان نمودند: روز زنان در ریاضیات به افتخار مریم میرزاخانی نام گرفته است و کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران، بسیار در تلاشند که سطح آگاهی عمومی از نقش زنان در ریاضیات را روشن نمایند و به اعتلای این نقش کمک کنند.

دکتر رضا صابری، سرپرست پردیس خواجه نصیر کرمان

دکتر مهدی رجبعلی‌پور نیز با ارسال پیام به افتتاح مدرسه‌ای به نام مریم میرزاخانی در یکی از مناطق محروم کرمان اشاره داشته،

فرهنگیان کرمان و دبیر ریاضی استان، با ارائه سخنرانی تخصصی تحت عنوان «مونت‌های» به برخی مسائل که از زندگی روزمره سرچشمه می‌گیرد، اشاره کردند. مسئله «مونت‌های»، به عنوان یک پارادوکس احتمالات، براساس یک برنامه تلویزیونی مطرح گردیده است. ایشان سخنرانی خود را با معرفی و بررسی مسئله‌های تاریخی مانند سه زندانی، سه کارت و جعبه‌های برتراند که مشابه مسئله مونت‌های هستند، ادامه دادند.

در پایان مراسم، از دانش‌آموزان برتر، دانشجویان دانشگاه، و همچنین استادان قدردانی به عمل آمد.

*دانشگاه فرهنگیان کرمان

مروری بر سرگذشت و آثار خیام» ایراد کرد که در آن به بررسی ابعاد علمی و ادبی زندگی خیام پرداخته شد. وی با اشاره به فعالیت‌های شاخص این دانشمند ایرانی در حوزه ریاضیات، از جمله مطالعه اصول اقلیدس و تلاش‌های وی برای نتیجه‌گیری اصل پنجم از سایر اصول آن، مطالعه و ارائه روش‌های حل جبری و هندسی برای حل معادلات خطی تا درجه ۳ و محاسبات ارزشمند وی در ضرایب دوجمله‌ای و مثلث متناظرش، فعالیت‌های خیام در حوزه نجوم را نیز مطرح نمود. در ادامه، ایشان به بررسی فلسفه و شعر خیام پرداخت و با بیان مثال‌هایی به تأثیرگرفتن شعر خیام از تفکر منطقی و دیدگاه اصل موضوعی وی تأکید کرد.

همچنین در ادامه دکتر ظهیر تویسرکانی، مدرس دانشگاه

گزارش مراسم «روز زنان در ریاضیات در دانشگاه گیلان»

مرضیه شمس یوسفی *

در هجدهمین کنگره بین‌المللی ریاضی‌دانان در مردادماه ۱۳۹۷ در شهر ریودوژانیرو کشور برزیل، پیشنهاد کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران مبنی بر نام‌گذاری روز تولد زنده‌یاد پروفسور مریم میرزاخانی به عنوان «روز زنان در ریاضیات» اعلام و با تأیید اکثریت اعضای حاضر، روز ۱۲ ماه می میلادی (مطابق با ۲۲ اردیبهشت) از سوی اتحادیه بین‌المللی انجمن‌های ریاضی جهان به عنوان روز جهانی زنان در ریاضیات انتخاب شد.

جمعی از شرکت‌کنندگان در مراسم

برای ایجاد فضای کاری مناسب، لذت‌بخش و همگانی فراهم کند.

اجرای برنامه توسط دانش‌آموز ماهر محمدعلیزاده از مدرسه مهر ماندگار صومعه‌سرا امسال چهارمین سالروز جهانی زنان در ریاضیات در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان در تاریخ ۲۵ اردیبهشت در تالار شهید کریمی برگزار شد. در این مراسم، خانم دکتر فائزه توتونیان استاد دانشگاه فردوسی مشهد، درباره سال جهانی علوم پایه و خانم دکتر مرضیه شمس یوسفی، نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه گیلان در مورد چرایی روز زنان در ریاضیات و تاریخچه آن سخنرانی کردند. تقدیر از تلاش‌های بانوان دانشکده علوم ریاضی، ارائه یک برنامه دانش‌آموزی، پخش نماهنگی از زندگینامه پروفسور مریم میرزاخانی و نام‌گذاری مرکز رایانه این دانشکده به نام پروفسور مریم میرزاخانی از دیگر برنامه‌های این مراسم بود. در این مراسم تنی چند از دبیران ریاضی استان نیز حضور داشتند.

*دانشگاه گیلان

از این پس، هر ساله روز جهانی «زنان در ریاضیات» در سراسر جهان، گرامی داشته می‌شود. هدف از نام‌گذاری روز جهانی زنان در ریاضیات، الهام‌بخشی به زنان سراسر جهان برای گرامی‌داشت دستاوردهای آن‌ها در ریاضی است تا بدین وسیله بتواند زمینه‌ای را

گزارش مراسم «روز زنان در ریاضیات در دانشگاه یزد»

سعید علیخانی *

دنیا را متحول کردند، پرداختند. ایشان پس از اشاره به اینکه کشور مجارستان ریاضی‌دانان بسیار مطرحی، به‌مانند پال اردوش را در خود پروراند و می‌پروراند، به‌طور مفصل به معرفی و بررسی کارهای تأثیرگذار حدود ده ریاضی‌دانان مطرح زن مجارستانی کرد. از جمله ریاضی‌دانان زن مجارستانی که در مورد آن بحث شد، خانم ورا تی سوس^۱، بود که زاده ۱۱ سپتامبر ۱۹۳۰ است و در نظریه اعداد و ترکیبیات تخصص دارد. او شاگرد و همکار نزدیک پال اردوش و آلفرد رنی است. او همچنین اغلب با همسرش، پال توران^۲، که در آنالیز، نظریه اعداد و ترکیبیات متخصص بود، همکاری می‌کرد (حرف T در نام او مخفف توران است). تا سال ۱۹۸۷ در بخش آنالیز در دانشگاه لورند^۳، بوداپست کار کرد. از آن زمان، او توسط موسسه ریاضیات آلفرد رنی استخدام شده است. او در سال ۱۹۹۰ به عضویت آکادمی علوم مجارستان انتخاب شد. در سال ۱۹۹۷، سوس، جایزه زکینی^۴ را دریافت کرد. در پایان به برخی قضایای مهم ایشان در ترکیبیات نظریه گراف اشاره شد.

سخنران بعدی این مراسم، خانم فاطمه آقایی میبیدی، دانشجوی دکتری ریاضی دانشگاه یزد بودند که سخنرانی ایشان با عنوان «میز بیلارد: از المپیاد دانش‌آموزی تا مدال فیلدز» رأس ساعت ۱۸:۱۵ آغاز شد. ایشان که در پایان‌نامه دوره ارشد خود روی موضوع میز بیلارد کار کرده بودند، سعی کردند با بیانی ساده به کارهای پژوهشی مرحوم میرزاخانی در مورد بیلارد بپردازند. او در ابتدا دینامیک بیلارد و خواص آن و مدارهای متناوب در میز بیلارد را معرفی کرده و بعد از بررسی فضای همتافته و خواص آن، با ارتباط دادن میزهای بیلارد به سیستم‌های همیلتونی، انتگرال‌پذیری میزهای بیلاردی را از دیدگاه لیوویل بیان نمود. در ادامه، ایشان مسیرهای بیلاردی در بیضی و همچنین دایره که نوعی بیضی است و بیلارد در حلقه مستدیر را خلاصه‌وار بیان نموده و درباره حدس بیرخوف و اثبات یک حالت خاص از آن بحث شد. مراسم حدود ساعت ۱۹ به پایان رسید.

*دانشگاه یزد

دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد با همکاری انجمن علمی ریاضی به‌مانند سال‌های گذشته، به‌مناسبت سالروز تولد نابغه ریاضی، پروفسور مریم میرزاخانی، در تاریخ ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱ مراسمی را به‌صورت مجازی برگزار نمود.

این مراسم که رأس ساعت ۱۷:۳۰ آغاز گردید، دو سخنران اصلی داشت. سخنران اول مراسم، آقای دکتر سعید علیخانی استاد دانشکده و نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه یزد بودند که در مورد برخی از دانشمندان برتر زن در علوم پایه صحبت کردند. ایشان ابتدا بعد از گرامیداشت یاد و خاطره زنده‌یاد میرزاخانی، و با توجه به نام‌گذاری سال ۲۰۲۲ به‌عنوان سال بین‌المللی علوم پایه، به معرفی و ارائه فعالیت‌های پژوهشی بعضی از دانشمندان برتر زن ایرانی در رشته‌هایی چون، ریاضیات، فیزیک، شیمی و زیست‌شناسی پرداخت. برخی از این دانشمندان، شاغل در ایران و برخی شاغل در خارج کشور هستند. سپس ایشان به معرفی ده بانوی دانشمند برتر که

گزارش مراسم «چهارمین همایش «روز زنان در ریاضیات در دانشگاه حکیم سبزواری»

امید باغانی *

و همکاری گروه ریاضی آموزش و پرورش شهرستان سبزوار برگزار شد، چهار سخنران به نمایندگی از تمامی سطوح زنان در ریاضیات به این رویداد دعوت شدند: یک دانش آموز، یک معلم، یک دانشجو و یک استاد دانشگاه.

این رویداد، با حضور جمعی از اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه و مسئولان آموزش و پرورش شهرستان در روزهای ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ماه سال جاری برگزار شد.

در این راستا، سخنران دانش آموز، خانم کوثر مؤید از دبیرستان دخترانه فرهنگیان سبزوار، ضمن نمایش حضور قدرتمند دختران در عرصه های اجتماعی، با مرور مسابقات دانش آموزی در ایران و جهان، همسالان خود را به تقویت پیکارجویی ریاضی و حضور در این میدان ها ترغیب کرد و فضایی پویا ایجاد نمود. سخنران معلم، خانم الهام معینی، با مرور تجربیات تدریس خود، چالش های تدریس ریاضی و راه های مقابله با آن ها را مرور کرد.

سخنران دانشجو، خانم الهه آغشته مقدم، دانشجوی دکتری ریاضی، با مرور تاریخچه دریافت جایزه فیلدز به ریاضی دانان مطرح جهان و روند دریافت این جایزه بزرگ و شرایط دریافت آن، پژوهشگران جوان ریاضی را به انجام پژوهش های اصیل دعوت کرد. آخرین سخنران به عنوان نماینده زنان دانشگاهی در ریاضیات، خانم دکتر ملیحه عباس نژاد، عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه، با تحلیل داده های حضور مؤثر سخنرانان زنان در کنگره جهانی ریاضی، حوزه های ارتباط بین المللی زنان در ریاضیات را بررسی نمود.

این مراسم با تجلیل از سخنرانان و گفت و گوی شرکت کنندگان پیرامون ضرورت ترویج تفکر و اندیشه ورزی در جامعه و محورهای دیگر همایش به کار خود پایان داد. در حاشیه این همایش، از مقام بانوان عضو هیئت علمی دانشگاه توسط ریاست دانشکده و «دفتر زنان و خانواده» دانشگاه تجلیل شد.

*دانشگاه حکیم سبزواری

۱۲ ماه می هر سال به مناسبت تولد بانوی نابغه ریاضی ایرانی، پروفسور مریم میرزاخانی، از سال ۲۰۱۸ میلادی به نام «روز جهانی زنان در ریاضیات» نام گذاری شده است تا در کنار ارج نهادن به مقام این ایشان به عنوان اولین زن دریافت کننده جایزه فیلدز، فرصت بیشتری جهت بررسی چالش های آموزش و پژوهش در حوزه ریاضیات و همچنین موانع حضور پررنگ تر زنان در عرصه های علوم پایه و فن آوری فراهم گردد. سالانه مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی زیادی در سراسر جهان متولی برگزاری این مراسم می باشند و شهرهای برگزار کننده این مراسم در نقشه بارگذاری شده در وبگاه <https://may12.womeninmaths.org/> نمایه می شوند. دانشگاه حکیم سبزواری یکی از این متولیان می باشد.

در چهارمین همایش بزرگداشت روز جهانی زنان در ریاضیات در دانشگاه حکیم سبزواری که به همت دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر